

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเพื่อสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดความตั้งใจที่จะเลิกใช้เฮโรइनของผู้ติดยาเสพติดเข้าเส้น โดยศึกษาในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่มารับการรักษาในคลินิกผู้ป่วยนอก ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม จำนวน 80 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษานำเสนอในรูปของตารางประกอบการบรรยายดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปซึ่งประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมการใช้เฮโรइन

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดความตั้งใจที่จะเลิกใช้เฮโรइनของผู้ติดยาเสพติดเข้าเส้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปซึ่งประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมการใช้เฮโรइन

ผู้ติดยาเสพติดที่มารับการรักษาที่คลินิกผู้ป่วยนอก ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 80 คน แสดงลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลตามอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ชุมชนที่อาศัย การผลิตและจำหน่ายเฮโรइनในชุมชนที่อาศัย อายุที่ใช้เฮโรइनครั้งแรก ระยะเวลาที่ใช้เฮโรइनมานาน ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้เฮโรइन แสดงถึงสาเหตุที่ทำให้ติดยาเสพติดเข้าเส้น จำนวนครั้งที่ใช้เฮโรइनต่อวัน การเลิกใช้เฮโรइन วิธีที่ใช้เลิก ระยะเวลาที่เลิกได้นาน เหตุผลที่ต้องการเลิกเฮโรइनครั้งนี้ ดังรายละเอียดตามตาราง 1 และตาราง 2

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ติดเชื้ออื่น จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(80)	(100.0)
อายุ		
ต่ำกว่า 15 ปี	1	1.3
16 - 20 ปี	8	10.0
21 - 25 ปี	17	21.3
26 - 30 ปี	16	20.0
31 - 35 ปี	15	18.7
36 - 40 ปี	18	22.5
41 - 45 ปี	5	6.2
สถานภาพสมรส		
โสด	50	62.5
แต่งงานอยู่ด้วยกัน	14	17.5
ไม่ได้แต่งงานอยู่ด้วยกัน	7	8.7
หย่า	6	7.5
แต่งงานแยกกันอยู่	2	2.5
หม้าย	1	1.3
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	1.3
ประถมศึกษา	15	18.7
มัธยมศึกษา	26	32.5
อาชีวศึกษา	35	43.8
ปริญญาตรี	3	3.7

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ติดยาเสพติดในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(80)	(100.0)
อาชีพ		
รับจ้าง	25	31.2
ค้าขาย	22	27.7
ว่างงาน	18	22.5
นักเรียน - นักศึกษา	7	8.7
อื่น ๆ	5	6.2
งานบ้าน	3	3.8
ลักษณะชุมชนที่อาศัย		
นอกเมืองไม่แออัด	36	45.1
เขตเมืองไม่แออัด	30	37.5
เขตเมืองแออัด	12	15.0
นอกเมืองแออัด	2	2.4
มีการผลิตและจำหน่ายเฮโรอีนในชุมชนที่อาศัย		
ไม่มีการผลิตและจำหน่าย	47	58.7
ไม่มีการผลิต มีการจำหน่าย	27	33.8
มีการผลิต มีการจำหน่าย	5	6.2
มีการผลิต ไม่มีการจำหน่าย	1	1.3
อายุที่ใช้เฮโรอีนครั้งแรก		
ต่ำกว่า 15 ปี	5	6.2
16 - 20 ปี	45	56.3
21 - 25 ปี	15	18.8
26 - 30 ปี	10	12.5
31 - 35 ปี	5	6.2

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ติดเฮโรอีน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(80)	(100.0)
ใช้เฮโรอีนมานาน		
น้อยกว่า 1 ปี	6	7.5
1 ปี - 2 ปี	9	11.3
2 ปี - 3 ปี	13	16.2
3 ปี - 4 ปี	13	16.2
4 ปี - 5 ปี	11	13.8
มากกว่า 5 ปี	28	35.0

จากตาราง 1 ผู้ติดเฮโรอีนชนิดฉีดเข้าเส้นเพศชาย จำนวน 80 คน มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มากที่สุดร้อยละ 41.3 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 41.2 มีสถานภาพสมรสเป็นโสด ร้อยละ 62.5 มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษามากที่สุดร้อยละ 43.8 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 32.5 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 31.2 ค้าขาย ร้อยละ 27.7 และว่างงาน ร้อยละ 22.5 อาศัยอยู่เขตนอกเมืองไม่แออัดมากที่สุด ร้อยละ 45.1 รองลงมาอาศัยอยู่เขตเมืองไม่แออัด ร้อยละ 37.5 ในชุมชนที่อาศัยไม่มีการผลิตและจำหน่ายเฮโรอีนมากที่สุด ร้อยละ 58.7 รองลงมาไม่มีการผลิต มีการจำหน่าย ร้อยละ 33.8 ใช้เฮโรอีนครั้งแรก อายุระหว่าง 16 - 20 ปี มากที่สุด ร้อยละ 56.3 และใช้เฮโรอีนมานานกว่า 5 ปี ร้อยละ 35.0 ใช้มานาน 3-5 ปี ร้อยละ 30.0

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ติดเฮโรอีน จำแนกตามพฤติกรรมการใช้เฮโรอีน

พฤติกรรมการใช้เฮโรอีน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(80)	(100.0)
สาเหตุที่ทำให้ติดเฮโรอีน		
อยากลอง	34	42.5
เพื่อนชักชวน	18	22.2
มีเรื่องไม่สบายใจ	9	11.3
เรียกร้องความสนใจ	9	11.3
เพื่อแก้ปัญหา	5	6.3
เพื่อความสนุก	3	3.8
ถูกหลอก	1	1.3
ทำให้หายป่วย	1	1.3
จำนวนครั้งที่ใช้เฮโรอีนต่อวัน		
1 ครั้ง	2	2.5
2 ครั้ง	9	11.3
3 ครั้ง	29	36.2
4 ครั้ง	16	20.0
5 ครั้ง	14	17.5
มากกว่า 5 ครั้ง	10	12.5
จำนวนเงินที่ใช้ซื้อเฮโรอีนต่อวัน		
น้อยกว่า 100 บาท	2	2.5
100 - 300 บาท	37	46.2
301 - 500 บาท	30	37.5
501 - 700 บาท	7	8.8
701 - 900 บาท	1	1.3
มากกว่า 900 บาท	3	3.7

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ติดเชื้อโรอื่น จำแนกตามพฤติกรรมการใช้เฮโรอื่น (ต่อ)

พฤติกรรมการใช้เฮโรอื่น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(80)	(100.0)
เคยเลิกเฮโรอื่นด้วยวิธีใด		
เคยด้วยวิธีรักษาในสถานบำบัดรักษายาเสพติด	45	56.3
เคยด้วยวิธีหักดิบ	19	23.7
ไม่เคย	12	15.0
เคยด้วยวิธีเลิกคบกับเพื่อนที่เสพด้วยกัน	3	3.7
เคยด้วยวิธีรักษากับพระ	1	1.3
ครั้งสุดท้ายเลิกได้นาน		
น้อยกว่า 1 เดือน	25	31.3
1 - 3 เดือน	24	30.0
3 - 6 เดือน	7	8.8
6 - 9 เดือน	5	6.2
9 - 12 เดือน	5	6.2
1 - 2 ปี	9	11.3
2 - 3 ปี	3	3.8
3 - 4 ปี	2	2.5
เหตุผลในการเลิกใช้เฮโรอื่นครั้งนี้		
ต้องการเลิกเอง	28	35.0
สงสารครอบครัว	26	32.4
ครอบครัวขอร้อง	7	8.8
ไม่มีเงินซื้อ	7	8.8
หาซื้อยาก	6	7.5
สุขภาพไม่ดี	6	7.5

จากตาราง 2 การใช้เฮโรอีนของผู้ติดเฮโรอีนชนิดฉีดเข้าเส้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสาเหตุมาจากอยากลองมากที่สุด ร้อยละ 42.5 รองลงมาคือ เพื่อนชักชวน ร้อยละ 22.2 มากกว่า 1 ใน 3 คือร้อยละ 32.2 ใช้เฮโรอีน 3 ครั้งต่อวัน และ 1 ใน 5 คือร้อยละ 20 ใช้ 4 ครั้งต่อวัน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.7 ใช้เงินซื้อเฮโรอีน 100 - 500 บาทต่อวัน ร้อยละ 56.3 เคยเลิกด้วยวิธีรักษาในสถานบำบัดรักษายาเสพติด ครั้งสุดท้ายเลิกได้นานน้อยกว่า 3 เดือน ร้อยละ 61.3 ซึ่งร้อยละ 35.0 ต้องการเลิกเอง และร้อยละ 32.4 เลิกเพราะสงสารครอบครัว

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดความตั้งใจที่จะเลิกใช้เฮโรอีนของผู้ติดเฮโรอีนชนิดฉีดเข้าเส้น แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดความตั้งใจที่จะเลิกใช้เฮโรอีนชนิดฉีดเข้าเส้น ดังรายละเอียดในตาราง 3 ตาราง 4 และตาราง 5

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนของปัจจัยกำหนดความตั้งใจที่จะเลิกใช้เฮโรอีนชนิดฉีดเข้าเส้น

ตัวแปร	R^2	$-\beta$
การรับรู้ต่อความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง	21.91	.46*
เจตคติต่อการเลิกใช้เฮโรอีน	-	.17 NS
Multiple $R = .46$, $F = 21.88^*$		

* = $p < .0001$, NS = non significant

จากตาราง 3 เมื่อวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าเจตคติต่อการเลิกใช้เฮโรอีน การรับรู้ต่อความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจที่จะเลิกใช้เฮโรอีนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R = .46$, $F = 21.88$, $P = < .0001$) โดยที่การรับรู้ต่อความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง ถูกเลือกเข้าไปในสมการทำนายเพียงตัวเดียว การรับรู้ต่อความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงจึงเป็นตัวทำนายความตั้งใจที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .46$, $P < .0001$) โดยมีอำนาจการทำนาย ร้อยละ 21.91 สำหรับเจตคติต่อการเลิกใช้เฮโรอีนไม่ถูกเลือกเข้าไปในสมการทำนาย ($\beta = .17$, NS) ดังนั้นเจตคติต่อการเลิกใช้เฮโรอีนไม่ใช่ตัวทำนายความตั้งใจ

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลิกใช้เฮโรอีนร่วมกับการให้คุณค่าต่อผลของการเลิกใช้เฮโรอีนกับเจตคติต่อการเลิกใช้เฮโรอีน

ตัวแปร	R^2	$-\beta$
ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลิกใช้เฮโรอีนร่วมกับการให้คุณค่าต่อผลของการเลิกใช้เฮโรอีน	4.8	.22*
Multiple $R = .22$, $F = 3.99^*$		

* = $P < .05$

จากตาราง 4 เมื่อวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน พบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลิกใช้เฮโรอีนร่วมกับการให้คุณค่าต่อผลของการเลิกใช้เฮโรอีน และเจตคติต่อการเลิกใช้เฮโรอีนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R = .22$, $F = 3.99$, $P < .05$) โดยที่ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลิกใช้เฮโรอีนร่วมกับการให้คุณค่าต่อผลของการเลิกใช้เฮโรอีนมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการเลิกใช้เฮโรอีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .22$, $P < .05$) โดยมีอำนาจในการทำนายร้อยละ 4.8

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนของความเชื่อว่าคนสำคัญใกล้ชิดคิดว่าตนควรเลิกใช้เฮโรอีนร่วมกับแรงจูงใจที่จะทำตามความคาดหวังของคนสำคัญใกล้ชิดกับการรับรู้ต่อความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง

ตัวแปร	R^2	$-\beta$
ความเชื่อว่าคนสำคัญใกล้ชิด คิดว่าตนควรเลิกใช้เฮโรอีนร่วมกับแรงจูงใจที่จะทำตามความคาดหวังของคนสำคัญใกล้ชิด	93.85	.96*
Multiple R = .96 , F = 1191.29*		

* = $P < .0001$

จากตาราง 5 เมื่อวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน พบว่า ความเชื่อว่าคนสำคัญใกล้ชิดคิดว่าตนควรเลิกใช้เฮโรอีนร่วมกับแรงจูงใจที่จะทำตามความคาดหวังของคนสำคัญใกล้ชิด และการรับรู้ต่อความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R = .96$, $F = 1191.29$, $P < .0001$) โดยที่ความเชื่อว่าคนสำคัญใกล้ชิดคิดว่าตนควรเลิกใช้เฮโรอีนร่วมกับแรงจูงใจที่จะทำตามความคาดหวังของคนสำคัญใกล้ชิด มีอิทธิพลต่อการรับรู้ต่อความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .96$, $P < .0001$) โดยมีอำนาจในการทำนาย ร้อยละ 93.85